

بررسی وضعیت سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان فارس

معصومه عبدالهی (نویسنده مسئول)

کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی، مسئول کتابخانه عمومی نور شهرستان زاهدان
masoomeh.abdollahi@gmail.com

عبدالرسول جوکار

استاد گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه شیراز
ajowkar2003@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۱/۱۷؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۱۱/۱۲

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر، بررسی وضعیت سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان فارس با توجه به استانداردهای سواد اطلاعاتی است.

روش: این پژوهش کاربردی و از نوع پیمایشی است و ابزار پژوهش، پرسشنامه «سنجش سواد اطلاعاتی DAS» (داورپناه و سیامک، ۱۳۸۷) است. پرسشنامه ۵۵ سؤالی، ۵ استاندارد را در بر داشت، که به وسیله آن سواد اطلاعاتی کتابداران عمومی سنجیده شد. برای تحلیل داده‌ها از همبستگی پیرسون و آزمون t استفاده گردید.

یافته‌ها: با توجه به نتایج آزمون‌های آماری می‌توان گفت که سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی فارس در سطح متوسطی قرار دارد. سن و سابقه کار بر سواد اطلاعاتی کتابداران تأثیر گذار بوده است. بین سواد اطلاعاتی کتابداران فارغ‌التحصیل در رشته کتابداری و غیر کتابداری تفاوت معنی‌داری وجود داشت. نوع مدرک تحصیلی بر سواد اطلاعاتی کتابداران تأثیر گذار بود و کتابداران دارای مدرک بالاتر نسبت به سایرین از سواد اطلاعاتی بیشتری برخوردار بودند. کتابداران کتابخانه‌های عمومی از نظر میزان آشنایی با زبان انگلیسی در سطح پایینی قرار داشتند.

اصالت/ارزش: کتابخانه‌های عمومی به‌عنوان یک دانشگاه همگانی برای ایجاد و پیشبرد برنامه‌های سواد اطلاعاتی و یادگیری مادام‌العمر در جامعه در صف مقدم هستند و بنابراین نتایج حاصل از ارزیابی سواد اطلاعاتی کتابداران و برنامه‌ریزی برای ارتقاء سطح آن، در جهت رسیدن به این هدف یاریگر خواهد بود.

کلیدواژه‌ها: سواد اطلاعاتی، استان فارس، کتابداران کتابخانه‌های عمومی.

مقدمه

جامعه قرن ۲۱ جامعه‌ای یادگیرنده است و ضرورت ادامه بقا در چنین جامعه‌ای، مجهز شدن به ابزارهای یادگیری است. هسته سازنده این جامعه را سواد اطلاعاتی می‌دانند (قاسمی و همکاران، ۱۳۸۶). سواد اطلاعاتی کلید اصلی یادگیری مادام‌العمر است. سواد اطلاعاتی عبارت است از ایجاد توانایی در افراد تا بتوانند تشخیص دهند چه وقت به اطلاعات نیاز دارند و بتوانند از اطلاعات در زمان مورد نیاز ذخیره، ارزشیابی و استفاده مؤثر نمایند (زمانی، ۱۳۸۲).

ظهور فن‌آوری‌های گوناگون اطلاعاتی موجب شده تا هر فرد با انبوهی از اطلاعات در محل تحصیل، کار و زندگی روزمره روبه‌رو گردد. اطلاعات بدون گذشتن از هیچ فیلتری در دسترس همگان قرار می‌گیرد. بنابراین، سؤالاتی در مورد اعتبار، پایایی، ثبات و اصالت آنها مطرح است. به علاوه این اطلاعات از منابع و رسانه‌های گوناگون در دسترس است. از این‌رو وجود اطلاعات به تنهایی موجب داشتن شهروندان مطلع و آگاه نمی‌شود، مگر این‌که آن‌ها توانایی‌های لازم برای استفاده محتوایی مؤثر از اطلاعات را کسب کرده باشند (زمانی، ۱۳۸۲). کتابخانه‌ها در همه مراتب و در یکپارچه‌سازی سواد اطلاعاتی در همه سطوح، نقش مهمی دارند. لذا، ایجاد و حفظ برنامه‌های سواد اطلاعاتی باید برای هر کتابخانه یک مأموریت بشود (قربان‌اوغلو، ۲۰۰۴). از جمله اقشاری که موجودیت اجتماعی و شغلی آنان در گرو یادگیری سواد اطلاعاتی است کتابداران و مخصوصاً کتابداران کتابخانه‌های عمومی هستند.

کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی در طول تاریخ به‌عنوان یک مرکز مهم برای دسترسی یکسان به دانش عمل می‌کنند به گونه‌ای که در محیط اطلاعاتی متنوع و پیچیده امروز که به‌طور فزاینده در حال توسعه است خدمات این نوع مراکز بیش از پیش احساس می‌شود. در این میان کتابخانه‌های عمومی تنها مرجعی است که تمامی افراد بدون هیچ‌گونه محدودیتی حق استفاده از منابع را دارند. با توجه به اینکه وظیفه اساسی کتابخانه عمومی فراهم کردن تمامی منابع لازم برای رفع نیازهای گروه‌های مختلف جامعه است تا بتوانند از طریق مطالعه آن منابع، نیازهای آموزشی و اطلاعاتی خود را رفع کنند، بنابراین کتابخانه‌های عمومی سهم عمده‌ای در بالا بردن سطح دانش اجتماع و شکوفایی استعدادهاى افراد یک جامعه دارند (مزینانی، ۱۳۸۰).

همزمان با تغییر خدمات کتابخانه‌ها، کتابداران عمومی نیز برای ایفای نقش خود می‌بایست با این تغییرات همگام شوند تا بتوانند پاسخگوی نیاز کاربران باشند. بنابراین، کتابداران خود باید به مهارت‌های لازم جهت دسترسی به منابع اطلاعاتی مورد نیاز مجهز باشند.

استان فارس با داشتن مراکز دانشگاهی مختلف و طراز اول، دارای اهمیت خاصی در کشور است و کتابخانه‌های عمومی آن به موازات سایر انواع کتابخانه‌ها مورد توجه دانشجویان و پژوهشگران است و روزانه افراد زیادی برای یافتن منابع مورد تحقیق به این کتابخانه‌ها مراجعه می‌نمایند. مسئله اینجاست که کتابداران کتابخانه‌های عمومی فارس تا چه حد به مهارت‌های سواد اطلاعاتی تسلط دارند و به چه میزان آن را در جهت رسیدن به نیاز اطلاعاتی مراجعه‌کنندگان به کار می‌گیرند. برای رسیدن به پاسخ این مسئله و نیز آگاهی نسبت به مهارت‌های آموزشی لازم برای آنان، ضرورت پژوهش در این حوزه مشهود است. یاری (۱۳۹۰) نیز در مروری بر متون سواد اطلاعاتی در ایران، محور توجه را معطوف به کتابخانه‌های دانشگاهی و سطح آموزش عالی و در مواردی سطح آموزش و پرورش دانست، و نبود منابع در زمینه کتابخانه‌های عمومی را گواه کمترین توجه به بحث سواد اطلاعاتی در این کتابخانه‌ها دانست. بنابراین، با توجه به جایگاه کتابداران کتابخانه‌های عمومی در جامعه و نقش آنان در آموزش و ترویج سواد اطلاعاتی به مراجعه‌کنندگان، این پژوهش به بررسی سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان فارس می‌پردازد.

تعریف انجمن کتابداران آمریکا درباره سواد اطلاعاتی چنین است: برای اینکه فردی از نظر اطلاعاتی باسواد باشد، باید بتواند تشخیص دهد اطلاعات در چه زمانی مورد نیاز است و توانایی یافتن، ارزیابی و استفاده مؤثر از آن را داشته باشد. افراد دارای سواد اطلاعاتی کسانی هستند که آموخته باشند چگونه بیاموزند. آنها می‌دانند که چگونه یاد بگیرند، زیرا می‌دانند که دانش چگونه سازماندهی شده است و چگونه می‌توان اطلاعات مورد نیاز را پیدا کرد (طباطبایی، ۱۳۷۸).

در دنیای امروز ویژگی کاربران موفق اطلاعاتی، شناخت و بازیابی مؤثر اطلاعات از طریق مجراها و روش‌های استاندارد است (قلم‌باز و معرف‌زاده، ۱۳۸۸). شهروندان برای آنکه بتوانند در محیط کار و جامعه به خوبی عمل کنند باید برای استفاده مؤثر از اطلاعات آموزش

بینند. نهادهای آموزشی هر کشور باید هدایت فرایند آموزش و تربیت نیروی کار آینده را بر عهده گیرد و متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی نیز باید در این اقدام مهم همکاری نمایند (نظری، ۱۳۸۳). تنها آنهایی که باسواد اطلاعاتی هستند می‌توانند با تغییرات دائمی در جامعه به‌طور موفقیت‌آمیزی همگام شوند (جینکسیا^۱، ۲۰۰۲).

یکی از انواع سواد اطلاعاتی، سواد اطلاعاتی سازمانی است. این نوع سواد مجموعه مهارت‌هایی را در بر می‌گیرد که کارکنان یک سازمان برای انجام کارهای روزمره و وظایف محوله خود به آنها نیاز دارند (قلم‌باز و معرف‌زاده، ۱۳۸۸). کتابخانه‌های عمومی برای تحقق بخشی از اهدافشان از جمله گسترش سریع سواد اطلاعاتی و یادگیری مادام‌العمر تلاش می‌کنند. کارمندان کتابخانه نیز در رسیدن به این اهداف در چالش هستند. گره کار، مشکلات فنی است که کتابداران در سال‌های اخیر با آن روبه‌رو شده‌اند. به نظر می‌رسد چالش‌ها شامل چگونگی سخت‌افزار منابع، نرم‌افزار و اتصالات شبکه، چگونگی آموزش کارمند و چگونگی در دسترس ساختن اطلاعات مؤثر اینترنت برای مشتریان است. انتظار می‌رود فن‌آوری با نقش فزاینده در عقاید و اقتصاد جدید ادامه یابد و کتابخانه باید در فرآهم کردن این دسترسی ایفای نقش کند (جولین^۲، ۲۰۰۵).

طبق بیانیه یونسکو، از مهم‌ترین اهدافی که باید در هسته مرکزی خدمات کتابخانه‌ها قرار گیرد ارائه اطلاعات، سواد آموزشی و آموزش است. مطالعات نشان می‌دهد که در انجمن کتابخانه‌های عمومی درباره نقش آموزشی کتابداران و این که چگونه مشتریان باید تشویق شوند تا بتوانند مهارت‌های مورد نیاز برای شناسایی، بازیابی و تحلیل اطلاعات را درخواست نمایند توافقی وجود ندارد. با وجود این، بحث اطلاعات در مقابل آموزش کتابداران عمومی برای فرآهم کردن آموزش غیر رسمی وجود دارد (جولین، ۲۰۰۵).

مأموریت کتابخانه‌های عمومی شامل برآوردن نیازهای یادگیری، تفریحی و سرگرمی و نیازهای اطلاعاتی استفاده‌کنندگان می‌باشد. این نوع کتابخانه‌ها، محیط یادگیری آزادی را برای جامعه استفاده‌کننده مهیا می‌سازند. افرادی که در این کتابخانه‌ها انجام وظیفه می‌نمایند، کتابدارانی با سابقه هستند که در حوزه کتابداری و مدیریت اطلاعات آموزش دیده‌اند. خدمات پایه و اساسی که در کتابخانه‌های عمومی ارائه می‌گردد، عبارت است از امانت طیف وسیعی از منابع، فراهم آوردن دسترسی به منابع دیجیتال و اینترنت، ارائه خدمات مرجع، و

1. Jingxia

2. Julien

حمایت از پژوهش (سعادت، ۱۳۸۷). بنابراین، سواد اطلاعاتی از آن جهت معتبر است که ما را به سوی هدف نهایی رسیدن به «فراگیر مادام‌العمر» یعنی کسی که می‌تواند به خود آموزش دهد، رهنمون می‌سازد (نیک‌بخت، ۱۳۸۹).

با روند تغییر خدمات کتابخانه‌های عمومی از شکل سنتی به الکترونیکی و گسترش انواع خدمات، کتابداران نیازمند آشنایی با اطلاعات جدید، بازیابی و استفاده صحیح از آن هستند تا بتوانند در کتابخانه‌های عمومی - به عنوان دانشگاه همگانی - نقش آموزشی و یاددهی خود را به نحو مطلوب ایفا نمایند. در چنین شرایطی اتکاء به مهارت‌های سواد اطلاعاتی، امکان استفاده از فرصت‌های ذاتی موجود در جامعه اطلاعاتی را فراهم می‌آورد (قاسمی و همکاران، ۱۳۸۶).

کتابخانه‌های عمومی به‌عنوان جزئی از پیکره آموزشی کشور نیازمند پویایی و خلق فضایی پژوهشی و آموزشی است. بنابراین، با توجه به جایگاه کتابداران کتابخانه‌های عمومی در آموزش و ترویج سواد اطلاعاتی به گروه‌های مختلف جامعه و نقش آنها در پرورش شهروندانی موفق، بررسی و توجه به سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی اهمیت می‌یابد. در این راستا این پژوهش با هدف بررسی وضعیت سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان فارس براساس پرسشنامه سنجش سواد اطلاعاتی انجام گردید.

پرسش‌های اساسی

پژوهش حاضر در صدد پاسخ‌گویی به پرسش‌های زیر است:

۱. وضعیت سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان فارس براساس پنج استاندارد سواد اطلاعاتی و نیز در مجموع براساس پرسشنامه (DAS) چگونه است؟
۲. آیا سن و سابقه کار بر سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان فارس مؤثر است؟
۳. آیا بین وضعیت سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان فارس براساس نوع مدرک تحصیلی تفاوت وجود دارد؟
۴. آیا بین وضعیت سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان فارس براساس رشته تحصیلی تفاوت وجود دارد؟
۵. وضعیت کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان فارس از نظر میزان آشنایی با زبان انگلیسی چگونه است؟

روش پژوهش

کلیه کتابداران شاغل در کتابخانه‌های عمومی استان فارس که تحت نظارت نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور هستند، جامعه آماری پژوهش را تشکیل می‌دهند. حجم نمونه با استفاده از جدول مورگان ۱۴۴ نفر تعیین شد که به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شد. ابزار پژوهش پرسشنامه «سنجش سواد اطلاعاتی پایه و واقعی DAS» (داورپناه و سیامک، ۱۳۸۷) می‌باشد. پرسشنامه شامل دو بخش اطلاعات جمعیت‌شناختی و سنجش مهارت‌های سواد اطلاعاتی است. در بخش دوم، پرسشنامه ۵۵ سؤالی، پنج استاندارد را دربردارد، که به وسیله آن سواد اطلاعاتی کتابداران عمومی سنجیده می‌شود. سؤالات به صورت چندگزینه‌ای است و پاسخ‌دهندگان می‌توانند برای برخی از سؤالات، بیش از یک گزینه را انتخاب نمایند. نمره کل سواد اطلاعاتی مربوط به پرسشنامه (DAS)، ۸۷ و نقطه ۵۰ درصد آن ۴۳/۵ می‌باشد. روایی ابزار با توجه به نظر متخصصان تأیید شده و برای بررسی پایایی، عدد ۰/۸۶ به عنوان ضریب آلفای کرونباخ به دست آمد که نشان‌دهنده پایایی مطلوب است. پرسشنامه از طریق «نظام یکپارچه مبادله اطلاعات» مربوط به اداره کل کتابخانه‌های عمومی استان فارس، به کتابخانه‌ها ارسال گردید و کتابداران پرسشنامه را بارگذاری نموده، به سؤالات آن پاسخ دادند. در نهایت از ۱۴۴ پرسشنامه ارسالی، ۱۰۴ نسخه به پژوهشگر برگردانده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS انجام شد. برای پاسخ‌گویی به سؤالات از جداول آمار توصیفی، آزمون t برای گروه‌های مستقل و همبستگی استفاده گردید.

یافته‌ها

پرسش ۱. وضعیت سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان فارس در پنج استاندارد سواد اطلاعاتی و نیز در مجموع براساس پرسشنامه (DAS) چگونه است؟

جدول ۱. میانگین نمره سواد اطلاعاتی کتابداران براساس استانداردهای سواد اطلاعاتی

جمع کل	استاندارد ۵	استاندارد ۴	استاندارد ۳	استاندارد ۲	استاندارد ۱	
۴۸/۴۶	۶/۴۴	۱۰/۶۴	۹/۶۰	۱۳	۸/۷۵	نمره کتابداران
۸۷	۱۴	۲۱	۱۸	۲۰	۱۴	نمره پرسشنامه (DAS)

همانطور که در جدول شماره (۱) مشاهده می‌شود:

- میانگین نمره سواد اطلاعاتی کتابداران در استاندارد ۱ برابر با ۸/۷۵ است که نسبت به استانداردهای سواد اطلاعاتی برای استاندارد (۱)، یعنی نمره ۱۴ در سطح متوسطی قرار دارد.
 - میانگین نمره سواد اطلاعاتی کتابداران در استاندارد ۲ برابر با ۱۳ است که نسبت به استانداردهای سواد اطلاعاتی برای استاندارد (۲)، یعنی نمره ۲۰ در سطح متوسطی قرار دارد.
 - میانگین نمره سواد اطلاعاتی کتابداران در استاندارد ۳ برابر با ۹/۶۰ است که نسبت به استانداردهای سواد اطلاعاتی برای استاندارد (۳)، یعنی نمره ۱۸ در سطح متوسطی قرار دارد.
 - میانگین نمره سواد اطلاعاتی کتابداران در استاندارد ۴ برابر با ۱۰/۶۴ است که نسبت به استانداردهای سواد اطلاعاتی برای استاندارد (۴)، یعنی نمره ۲۱ در سطح متوسطی قرار دارد.
 - میانگین نمره سواد اطلاعاتی کتابداران در استاندارد (۵) برابر با ۶/۴۴ است که نسبت به استانداردهای سواد اطلاعاتی برای استاندارد (۵)، یعنی نمره ۱۴ در سطح متوسطی قرار دارد.
- در مجموع میانگین نمره سواد اطلاعاتی کتابداران برابر با ۴۸/۴۶ است که نسبت به نمره کل مربوط به استانداردهای سواد اطلاعاتی، یعنی نمره ۸۷ در سطح متوسطی قرار دارد.

پرسش ۲. آیا سن و سابقه کار، بر سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان فارس مؤثر است؟

طبق جدول ۲، برای بررسی رابطه بین سواد اطلاعاتی با سن و سابقه کار از همبستگی پیرسون استفاده شد. ضریب همبستگی بین سواد اطلاعاتی و سن کتابداران ۰/۲۶- به دست آمد که این ضریب در سطح ۰/۰۰۶ معنادار بود. بدین معنی که بین سواد اطلاعاتی و سن همبستگی منفی وجود دارد. همچنین ضریب همبستگی بین سواد اطلاعاتی و سابقه کار ۰/۳۸- به دست آمد که در سطح ۰/۰۰۱ معنی دار بود. بنابراین، بین سواد اطلاعاتی و سابقه کار همبستگی منفی وجود دارد.

جدول ۲. رابطه بین سواد اطلاعاتی کتابداران با سن و سابقه کار

متغیر ۱	متغیر ۲	میانگین	انحراف معیار	ضریب همبستگی	p
سواد اطلاعاتی	سن	۳۴	۵/۴۰	-۰/۲۶*	۰/۰۰۶
سواد اطلاعاتی	سابقه کار	۹	۳/۸۱	-۰/۳۸*	۰/۰۰۱

پرسش ۳. آیا بین سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان فارس براساس نوع مدرک تحصیلی تفاوت وجود دارد؟

طبق یافته‌های جدول ۳، میزان تحصیلات بر سواد اطلاعاتی کتابداران اثر معنادار دارد ($F=6/68, p < 0/002$). با استفاده از آزمون تعقیبی شفه مشخص گردید که بین مدرک کارشناسی ارشد و فوق دیپلم در سطح ۰/۰۰۲ و نیز بین کارشناسی ارشد و کارشناسی در سطح ۰/۰۰۵ اختلاف معنی‌داری وجود دارد. بدین معنا که مدرک تحصیلی در این دو مورد بر سواد اطلاعاتی کتابداران تأثیر می‌گذارد. جدول ۴ نشان می‌دهد میانگین نمره سواد اطلاعاتی کتابداران دارای مدرک کارشناسی ارشد با نمره ۵۹/۵، بیشتر از میانگین نمره سواد اطلاعاتی کتابداران دارای مدرک فوق دیپلم (۴۶/۰۳) و کارشناسی (۴۷/۸۴) است.

جدول ۳: بررسی سواد اطلاعاتی کتابداران براساس نوع مدرک تحصیلی

p	F	Ms	درجه آزادی	Ss	
۰/۰۰۲	۶/۶۸	۷۰۶/۹۶	۲	۱۴۱۳/۹۱	بین گروهی
		۱۰۵/۶۸	۱۰۱	۱۰۶۷۳/۹۲	درون گروهی
			۱۰۳	۱۲۰۸۷/۸۴	کل

جدول ۴: میانگین سواد اطلاعاتی کتابداران براساس نوع مدرک تحصیلی

انحراف استاندارد	میانگین	سطح تحصیلات
۷/۲۵	۴۶/۰۳	فوق دیپلم
۱۱/۴۹	۴۷/۸۴	کارشناسی
۹/۱۱	۵۹/۵۰	کارشناسی ارشد

پرسش ۴. آیا بین وضعیت سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان فارس بر اساس رشته تحصیلی تفاوت وجود دارد؟

برای بررسی سواد اطلاعاتی براساس رشته تحصیلی از آزمون t برای گروه‌های مستقل بهره گرفته شد. با توجه به جدول شماره (۵)، رشته تحصیلی بر سواد اطلاعاتی کتابداران اثر معنادار دارد ($F=2/23, p < 0/02$). می‌توان گفت سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان فارس بر حسب رشته تحصیلی (کتابداری و غیر کتابداری) متفاوت است. سواد

اطلاعاتی کتابداران فارغ‌التحصیل در رشته کتابداری با میانگین ۴۹/۷۳ نسبت به کتابداران فارغ‌التحصیل در رشته‌های غیر از کتابداری (۴۴/۲) در سطح بالاتری قرار دارد.

جدول ۵. نتایج آزمون t برای مقایسه نمره سواد اطلاعاتی کتابداران براساس رشته تحصیلی

متغیر	کتابداری			غیر کتابداری			p	t
	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد		
سواد اطلاعاتی کل	۸۰	۴۹/۷۳	۱۰/۶۵	۲۴	۴۴/۲۰	۱۰/۵۲	۰/۰۲	۲/۲۳

پرسش ۵. وضعیت کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان فارس از نظر میزان آشنایی با زبان انگلیسی چگونه است؟

جدول ۶. توزیع فراوانی تعداد کتابداران براساس میزان آشنایی با زبان انگلیسی

فراوانی	کم	متوسط	زیاد	جمع کل
۵۰	۳۵	۱۹	۱۰۴	
۴۸/۱ درصد	۳۳/۷ درصد	۱۸/۳ درصد	۱۰۰/۰ درصد	

طبق جدول ۶، تعداد ۵۰ نفر (۴۸/۱ درصد) از کتابداران میزان آشنایی خود با زبان انگلیسی را در حد کم، ۳۵ نفر (۳۳/۷ درصد) در حد متوسط و ۱۹ نفر (۱۸/۳ درصد) زیاد ذکر کرده‌اند.

نتیجه‌گیری

در جامعه اطلاعاتی افراد علاوه بر داشتن توانایی‌ها و تخصص در حوزه فعالیت خود، باید در هنگام رویارویی با مسائل و یا در برخورد با اشکال جدیدی از مسائل و پدیده‌های موجود، بتوانند اطلاعات مورد نیاز برای حل مسئله را جست‌وجو و تفسیر کرده و به کار گیرند. در چنین جامعه‌ای افراد برای انجام بهتر فعالیت‌های خود، در هیچ دوره‌ای از زندگی از یادگیری و کسب

آگاهی بی‌نیاز نخواهد بود (درخشان و اردوان، ۱۳۸۹). پشتوانه اصلی تحقق جامعه اطلاعاتی، منابع انسانی آموزش دیده‌ای است که با شناخت چارچوب جدید حاکم بر مناسبات اجتماعی و ویژگی‌های عصر اطلاعات، توانمندی دستیابی به اطلاعات مفید، ارزیابی کیفیت اعتبار آنها و نیز نحوه به کار بستن آنها را در جهت تولید دانش جدید داشته باشند (منتظر و همکاران، ۱۳۸۶). یافته‌ها حاکی از آن است که اکثر کارکنان شاغل در کتابخانه‌های عمومی فارس را زنان (۶۹ درصد) و ۳۱ درصد آنان را مردان تشکیل می‌دهند. کتابداران با مدرک کارشناسی، بیشترین درصد را به خود اختصاص داده‌اند (۶۹/۹) و سپس مدارک کاردانی (۲۷/۶) و کارشناسی ارشد (۱۰/۵) قرار دارند. از نظر رشته تحصیلی، ۷۷/۱ درصد آنان کتابداری و ۲۲/۹ درصد غیر کتابداری هستند.

میانگین سن پاسخ‌دهندگان (۳۳ سال) نشان می‌دهد که نیروی انسانی شاغل در کتابخانه‌های عمومی فارس نسبتاً جوان هستند و بنابراین، انتظار کارایی و توان بالا از آنان منطقی می‌باشد. کتابداران با توجه به میانگین سابقه کار، در سطح مناسبی از تجربه قرار دارند و انتظار می‌رود به امور مختلف کاری برای رفع نیازهای اطلاعاتی کاربران و مراجعه‌کنندگان به حد کافی مسلط باشند. سواد اطلاعاتی کتابداران کارشناسی ارشد بیش از سواد اطلاعاتی کتابداران کارشناسی و کاردانی است. در تحقیق پندپذیر و چشمه‌سهرابی (۱۳۸۹) و طیب‌نیا (۱۳۸۵) در مورد سواد اطلاعاتی دانشجویان نتایج مشابهی به دست آمده است که گویای بالا بودن سطح سواد اطلاعاتی دانشجویان تحصیلات تکمیلی است. با توجه به انجام رساله و پژوهش در مقطع کارشناسی ارشد و درگیر شدن با انتخاب موضوع، جست‌وجوی منابع و ارزیابی و انتخاب آن، منطقی به نظر می‌رسد که سواد کتابداران کارشناسی ارشد بیشتر از سایر کتابداران باشد.

بر اساس نتایج پژوهش حاضر، سواد اطلاعاتی کتابداران تحصیل کرده در رشته کتابداری بیش از کتابداران رشته‌های غیر کتابداری است. یافته‌های پژوهش برجیان و خسروی (۱۳۹۰)، علیزاده، جدیدی و قاضی‌زاده (۱۳۹۰) و تفرشی و انگورج تقوی (۱۳۸۷) نیز مبین بیشتر بودن سواد اطلاعاتی کارکنان رشته کتابداری نسبت به سایرین است. از آنجایی که کتابداران فارغ‌التحصیل رشته کتابداری در تعدادی از واحدهای درسی مباحث سواد اطلاعاتی و

جست‌وجو، بازیابی و ارزیابی منابع اطلاعاتی را آموزش می‌بینند طبیعی به نظر می‌رسد که سواد اطلاعاتی بالاتری داشته باشند.

میزان آشنایی بیشتر کتابداران عمومی فارس با زبان انگلیسی در حد کم است. در پژوهش تفرشی و انگورج تقوی (۱۳۸۷) در مورد کتابداران عمومی تهران نیز این یافته به عنوان یکی از موانع دستیابی به اطلاعات مورد نیاز تأیید شد. با توجه به این که یکی از ملزومات سواد اطلاعاتی، جست‌وجو، بازیابی و ارزیابی اطلاعات، آشنایی با زبان رایج برای انتقال اطلاعات می‌باشد، ضروری است کتابداران در حد مطلوب با زبان انگلیسی آشنایی داشته باشند.

با توجه به مباحثی که ذکر شد، در مجموع سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی فارس در استانداردهای مورد بررسی در سطح متوسطی است و مطلوب نیست. در تحقیقات صفاهیه و آصفی^۱ (۲۰۱۰)، ال دایهانی و رحمان^۲ (۲۰۰۶)، راماکریشنا و والمایک^۳ (۲۰۰۴)، علی‌نژاد و همکاران (۱۳۹۰)، قلم‌باز و معرف‌زاده (۱۳۸۹)، داورپناه و سیامک (۱۳۸۸)، رضوان و همکاران (۱۳۸۸)، جوکار و اسماعیل‌پور (۱۳۸۸) و تفرشی و انگورج تقوی (۱۳۸۷) نیز نتایج مشابهی در مورد کتابداران، کارمندان و دانشجویان به دست آمد. اما نتایج زاهد بابلان و رجبی (۱۳۹۰) و طیب‌نیا (۱۳۸۵) گویای بالا بودن سواد اطلاعاتی آزمودنی‌ها بود.

نتایج پریرخ و مقدس‌زاده (۱۳۷۸) نیز نشان داد دانشجویان کارشناسی ارشد به مهارت‌های سواد اطلاعاتی مجهز نیستند ولی در عین حال معتقدند که باید این مهارت‌ها را به دست آورند. قربان‌اوغلو^۴ (۲۰۰۳) سطح تحقیقات در حوزه سواد اطلاعاتی و اثرات آن بر کتابداران در ترکیه را کمتر رضایت‌بخش می‌داند. جولین و برو^۵ (۲۰۰۵) نیز در بررسی کتابخانه‌های عمومی کانادا دریافتند که علیرغم نیاز ضروری به توسعه سواد اطلاعاتی و انتظاراتی که از کتابخانه‌های عمومی می‌رود، شاید تجربه‌های واقعی کتابداران و کاربران کتابخانه‌های عمومی این انتظارات را برآورده نکنند. در بررسی جوکار و اسماعیل‌پور (۱۳۸۸) سطح سواد اطلاعاتی دانشجویان دانشگاه شیراز مطلوب نبود و میزان آشنایی آنان با ابزارهای جست‌وجوی اطلاعات پایین به دست آمد. همچنین، پاسخ‌گویان ابراز داشتند که در بازیابی اطلاعات مطلوب وجود کتابدار را آنچنان ضروری نمی‌دانند. صفوی و محبوب (۱۳۹۱) نیز در سنجش اثر سواد اطلاعاتی

1. Safahieh & Asemi

4. Kurbanoglu

2. Al-Daihani & Rehman

5. Julien & Breu

3. Ramakrishna & Walmike

کتابداران بر شاخص‌های عملکرد کتابخانه‌ای در شهر تهران، بیان داشتند که ممکن است سطح مهارت‌های سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی کمتر از میزانی باشد که تأثیر آن بر عملکرد کتابداران و دیگران قابل مشاهده باشد.

کتابداران عمومی فارس طبق استاندارد ۱، در حد متوسطی می‌توانند ماهیت و گستره اطلاعات مورد نیازشان را تشخیص دهند. نتایج بررسی رضوان (۱۳۸۸) برای سنجش میزان سواد اطلاعاتی کتابداران عمومی استان خوزستان نیز مبین این مطلب است. اما، نتایج راما کریشنا و والمایک (۲۰۰۴) در دانشجویان تحصیلات تکمیلی متفاوت از این یافته است. طبق تحقیق وی، جامعه مورد بررسی درک درستی از نیاز اطلاعاتی خود ندارند. شاید این تفاوت به دلیل ماهیت کار کتابداران کتابخانه‌های عمومی باشد. در واقع مواجهه دائم آنان با مراجعه‌کنندگان از اقشار گوناگون توعی تمرین در جهت تشخیص گستره اطلاعات مورد نیاز می‌باشد. بنابراین، تشخیص نوع و ماهیت نیاز اطلاعاتی به عنوان اولین شاخص استانداردهای سواد اطلاعاتی از مباحث اساسی در درک درست نیاز کاربران کتابخانه برای کتابداران کتابخانه‌های عمومی است؛ چرا که با شناسایی و درک صحیح نیاز اطلاعاتی، کتابدار می‌داند که در میان حجم وسیعی از اطلاعات چگونه و به دنبال چه منابعی باید باشد تا با کاهش ریزش کاذب، کارایی و بهره‌وری کافی از اطلاعات داشته باشد.

کتابداران کتابخانه‌های عمومی فارس طبق استاندارد ۲ در حد متوسطی با اینترنت آشنایی دارند و می‌توانند در حد معمول به اطلاعات مورد نیاز دست یابند. فلاسپولر^۱ (۲۰۰۳) نیز به این نتیجه رسید که هرچند دانشجویان مورد مطالعه سواد رایانه‌ای مناسبی داشتند، اما بی‌تردید کاملاً با سواد اطلاعاتی نیستند. می‌توان دلیل این یافته را در استفاده مستمر و هر روز کتابداران از اینترنت و پیوند عمیق کار کتابخانه‌های امروزی با فن‌آوری اطلاعات دانست که ناگزیر از استفاده مؤثر از اینترنت و اطلاعات برخط هستند. آزاد پیله‌رود (۱۳۸۷) در بررسی وضعیت سواد اطلاعاتی اعضای هیئت علمی گروه‌های کتابداری دریافت که در کل، اعضای هیئت علمی دارای مهارت‌های سواد اطلاعاتی هستند. اما، در عین حال اکثر آنان نیاز به آموزش شیوه جست‌وجو و اطلاع‌یابی در اینترنت را در خود احساس می‌کنند.

1. Flaspohler

کتابداران عمومی فارس مطابق استاندارد ۳، در حد متوسطی می‌توانند اطلاعات و مآخذ آن را به صورت منتقدانه ارزیابی کنند و اطلاعات انتخاب شده را با مبانی دانش و نظام ارزشی خود تلفیق کنند. رضوان و همکاران (۱۳۸۸) نیز مهارت ترکیب اطلاعات جدید با دانسته‌های قبلی و تولید دانش جدید مطلوب گزارش کرد. همچنین برجیان و خسروی (۱۳۹۰) مهارت سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه ملی را در این استاندارد، مطلوب ارزیابی نمودند. برای خلق دانش نیاز است کتابداران از تفکر انتقادی برخوردار بوده و قادر باشند اطلاعات به دست آمده را ارزیابی نمایند، با پیش‌داشته‌های ذهنی خود ترکیب و از نتایج آن برای پاسخ‌گویی به نیاز کاربران استفاده کنند.

کتابداران کتابخانه‌های عمومی فارس در استاندارد ۴، تا حدودی می‌توانند به صورت انفرادی یا به عنوان عضوی از یک گروه، اطلاعات را برای انجام یک مقصود خاص، به صورت مؤثر مورد استفاده قرار دهند و سطح آنها در حد قابل قبولی نیست. همچنین در نتایج تحقیق علی‌نژاد و همکاران (۱۳۹۰) در بررسی سطح سواد اطلاعاتی و نقش آن در فرآیند آموزش یادگیری الکترونیکی که بر روی دانشجویان انجام گرفت، و نیز در بررسی برجیان و خسروی (۱۳۹۰) بر روی کتابداران کتابخانه ملی، پایین‌ترین نمره مربوط به استاندارد ۴ بود. بنابراین، نتایج تحقیقات پیشین نیز توجه ویژه به مهارت‌های مربوط به این استاندارد را ضروری می‌داند. بنابراین، کتابداران کتابخانه‌های عمومی به دلیل به کارگیری هر روزه اطلاعات به منظور انجام مقاصد مختلف در کتابخانه، نیازمند توانایی بالا برای استفاده از اطلاعات به صورت مؤثر و کارا هستند.

کتابداران کتابخانه‌های عمومی فارس در زمینه درک موضوعات اقتصادی، حقوقی و اجتماعی مربوط به استفاده از اطلاعات در پایین‌ترین سطح نسبت به بقیه استانداردها قرار دارند و ضعیف عمل می‌کنند. آنان آگاهی کافی نسبت به اصول رعایت امانت و استفاده اخلاقی از اطلاعات دیگران و این که با رعایت اصول اخلاقی و قانونی به اطلاعات دسترسی پیدا کرده و از آن استفاده نمایند، ندارند. نتایج داورپناه و سیامک (۱۳۸۸) نیز در مورد دانشجویان جدید مشابه این یافته می‌باشد. اما، یافته‌های رضوان و همکاران (۱۳۸۸)، پابندی به مسأله حق مؤلف و محدودیت‌های قانونی و اجتماعی استفاده از اطلاعات را در کتابداران، مطلوب ارزیابی نمود.

بنابراین می‌توان گفت عدم آگاهی و اطلاعات کافی کتابداران کتابخانه‌های عمومی فارس نسبت به اهمیت این مسأله باعث کم توجهی و عدم تعهد به آن می‌گردد. رعایت حقوق مؤلف و حق مالکیت معنوی از ضروریات اخلاق علمی به خصوص در اخلاق حرفه‌ای کتابداری است که توجه ویژه به این امر باعث تثبیت اعتبار و جایگاه کتابداران به عنوان طلایه‌داران حوزه دانش و سازماندهی اطلاعات در جامعه می‌گردد.

پژوهش‌ها نشان می‌دهد که هر جا یک کتابدار با تحصیلات بالا و آگاه به مسائل روز کتابداری و اطلاع‌رسانی و آشنا به ملاک‌ها و معیارهای سواد اطلاعاتی در کتابخانه‌ها مشغول باشد و به ارائه خدمات آموزشی پردازد، تأثیر مثبتی بر عملکرد تحصیلی دانشجویان نیز خواهد گذاشت و آن را به سطح مطلوب خواهد رساند (رضوان و همکاران، ۱۳۸۸). تلاش برای سواد اطلاعاتی نیازمند زمان و تمرین و ایجاد شرایط در کتابخانه‌های عمومی است (قربان‌اوغلو، ۲۰۰۳).

بنابراین، تقویت نیروی انسانی متخصص و تربیت کارکنان برای کسب مهارت‌های سواد اطلاعاتی و به کارگیری آن بسیار مؤثر خواهد بود. پیشنهاد می‌گردد مباحث مربوط به اصول و قوانین چگونگی دسترسی و استفاده از اطلاعات و مسئله حق مؤلف در قالب کارگاه‌های آموزشی به کتابداران آگاهی داده شود. همچنین با تشکیل کلاس‌های آموزشی مستمر در راستای تقویت زبان انگلیسی کتابداران تلاش شود. مباحث مختلف حوزه سواد اطلاعاتی به صورت آموزش‌های ضمن خدمت به کتابداران عمومی آموزش داده شود و جهت ارتقاء و پیشرفت در به کارگیری سواد اطلاعاتی، کتابداران به صورت دوره‌ای مورد سنجش قرار گیرند. پیشنهاد می‌گردد از توانایی‌های کتابداران جوان و با سطح تحصیلات بالاتر برای ارتقاء سطح دانش کتابخانه‌های عمومی و نیز آموزش سایر کتابداران استفاده گردد. تخصیص بودجه مناسب برای آموزش کتابداران جزء ضروریات امر می‌باشد.

منابع

آزاد پیلرود، لیلا (۱۳۸۷). وضعیت سواد اطلاعاتی اعضای هیئت علمی گروه‌های کتابداری و نقش آن بر تولید اطلاعات علمی آنان در دانشگاه‌های آزاد و دولتی شهر تهران. *فصلنامه کتاب*، ۱۹ (۱)، ۲۱۳-۲۲۸.

برجیان، مهشید و خسروی، فریبرز (۱۳۹۰). مهارت سواد اطلاعاتی کتابداران و میزان انطباق آن با استاندارد ACRL در کتابخانه ملی ایران. *مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات*، ۲۳ (۲)، ۱۷۸-۱۹۱.

- پریخ، مهری و مقدس‌زاده، حسن (۱۳۷۸). پژوهشی پیرامون چگونگی کسب سواد اطلاعاتی. مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد، ۳۳ (۱۵۱ و ۱۵۲)، ۳۱۸-۳۳۴.
- پندپذیر، معصومه و چشمه‌سهرابی، مظفر (۱۳۸۹). بررسی سواد اطلاعاتی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه براساس مدل شش مهارت بزرگ آیزنبرگ و برکوتیز. تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی، ۱۶ (۲)، ۱۱۵-۱۳۷.
- تفرشی، شکوه و انگورج تقوی، معصومه (۱۳۸۷). بررسی میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی شهر تهران وابسته به نهاد کتابخانه‌های عمومی شهر تهران. دانش‌شناسی، ۱ (۳)، ۲۹-۳۸.
- جوکار، عبدالرسول و اسماعیل‌پور، رضیه (۱۳۸۸). آموزش مجازی و سواد اطلاعاتی: بررسی موردی آموزش‌های مجازی در دانشگاه شیراز. فصلنامه کتاب، ۲۰ (۱)، ۲۶-۷۷.
- داورپناه، محمدرضا؛ قاسمی، علی حسین و سیامک، مرضیه (۱۳۸۷). سنجش سواد اطلاعاتی دانشجویان. تهران: دبیزش.
- داورپناه، محمدرضا و سیامک، مرضیه (۱۳۸۸). ساخت و اعتباریابی پرسشنامه سنجش سواد اطلاعاتی پایه و واقعی دانشجویان مقطع کارشناسی. کتابداری و اطلاع‌رسانی، ۱۲ (۱)، ۱۱۹-۱۴۶.
- درخشان، رضا و مجیدی، اردوان (۱۳۸۹). تحول مفهوم سواد در جامعه اطلاعاتی. گزارش کامپیوتر، ۱۹۰، ۲۷-۱۹.
- رضوان، آذین؛ کویچی، مرتضی و بیگدلی، زاهد (۱۳۸۸). بررسی میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان به منظور شناسایی نقاط قوت و ضعف احتمالی آنها در این زمینه. پیام کتابخانه، ۱۵ (۳)، ۹-۳۷.
- ریدر، هانلور بی (۱۳۸۳). سواد اطلاعاتی: یک اولویت نوظهور. ترجمه مریم نظری. علوم اطلاع‌رسانی، ۲۰ (۲ و ۱)، ۹۷-۱۱۴.
- زاهد بابلان، عادل و رجبی، سوران (۱۳۹۰). بررسی وضعیت سواد اطلاعاتی دانشجویان. فن‌آوری آموزش، ۵ (۴)، ۳۰۹-۳۱۶.
- زمانی، بی‌بی‌عشرت (۱۳۸۲). استانداردهای سواد اطلاعاتی. علوم اطلاع‌رسانی، ۱۹ (۲ و ۱)، ۳۴-۴۱.
- سعادت، رسول (۱۳۸۷). موانع اطلاع‌جویی در کتابخانه‌های آموزشگاهی و بررسی راهکارها. پیام کتابخانه، ۵۴ (۱)، ۲۵-۴۸.
- صفوی، زینب و محبوب، سیامک (۱۳۹۱). سنجش اثر سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی بر شاخص‌های عملکرد کتابخانه‌ای: مورد مطالعه، کتابخانه‌های عمومی شهر تهران. کتابداری و اطلاع‌رسانی، ۱۶ (۲)، ۲۲۶-۲۴۱.
- طباطبایی، ناهید (۱۳۷۸). بررسی مفهوم سواد اطلاعاتی (تحلیل محتوای مقالات نشریات). فصلنامه کتاب، ۱۰ (۳)، ۶۸-۹۳.

- طیب نیا، ویدا (۱۳۸۵). بررسی سواد اطلاعاتی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده اقتصاد علامه طباطبایی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات، تهران.
- علیزاده جدیدی، مرضیه و قاضی‌زاده، یوسف (۱۳۹۰). بررسی سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان مازندران و تأثیر آن بر بروندهای علمی آنان. *ارتباط علمی*، ۱۹ (۱)، ۴۴-۵۳.
- علی‌نژاد، مهرانگیز؛ سرمدی، محمدرضا؛ زندی، بهمن و شبیری، سیدمحمد (۱۳۹۰). سطح سواد اطلاعاتی و نقش آن در فرآیند آموزش یادگیری الکترونیکی دانشجویان. *تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی*، ۱۷ (۲)، ۳۳۷-۳۷۱.
- قاسمی، علی‌حسین؛ دیانی، محمدحسین؛ داورپناه، محمدرضا و شعبانی ورکی، بختیار (۱۳۸۶). هنجاریابی استانداردهای قابلیت‌های سواد اطلاعاتی (ای سی آر ال) برای جامعه دانشگاهی ایران. *مطالعات تربیتی و روانشناسی دانشگاه فردوسی*، ۸ (۳)، ۷۵-۹۸.
- قلم‌باز، سپیده و معرف‌زاده، عبدالحمید (۱۳۸۸). بررسی وضعیت سواد اطلاعاتی دانشجویان سال آخر کارشناسی دانشگاه پیام نور مرکز دزفول در سال تحصیلی ۸۶-۸۵ و ارائه راهکارهای بهبود وضعیت موجود. *مطالعات کتابداری و علم اطلاعات*، ۱۶ (۴)، ۱۶۷-۱۹۸.
- مزیانی، علی (۱۳۸۰). *کتابخانه و کتابداری*. تهران: سمت.
- منتظر، غلامعلی؛ نصیری صالح، فرزین و فتحیان، محمد (۱۳۸۶). طراحی مدل توسعه سواد اطلاعاتی در ایران. *فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی*، ۱۳ (۲)، ۱۰۹-۱۳۲.
- نیک‌بخت، مرجان (۱۳۸۹). اهمیت برخورداری از سواد اطلاعاتی برای متخصصان اطلاع‌رسانی. *روابط عمومی*، ۷۱ (۱۲-۱۶).
- یاری، شیوا (۱۳۹۰). مروری بر متون سواد اطلاعاتی در ایران. *کتابداری و اطلاع‌رسانی*، ۱۴ (۱)، ۱۸۳-۲۱۶.

References

- Al-Daihani, S. M. & Rehman, S. U. (2007). A Study of the Information Literacy Capabilities of the Kuwaiti Police Officers. *The Electronic Library*, 25 (5), 613-626. Retrieved April 22, 2012, from: www.emeraldinsight.com/0264-0473.htm
- Flaspohler, M. R. (2003). Information Literacy Program Assessment: One Small Collage Takes the Big Plung. *Reference Services Review*, 31 (2), 129-140.
- Jingxia, L. (2002, August). *The Public Library and Citizens' Information Literacy Education in China: A Case Study of Wuhan Area*. Paper presented at the 68th IFLA Council and General Conference: Libraries for Life: Democracy, Diversity, Delivery. Glasgow, Scotland.
- Julien, H. & Breu, R. D. (2005). Instructional Practices in Canadian Public Libraries. *Library & Information Science Research*, 27 (3), 281-301.
- Kurbanoglu, S. S. (2004). An Overview of Information Literacy Studies in Turkey. *The International Information & Library Review*, 36 (1), 23-27. Retrieved April 22, 2012, from: <http://www.elsevier.com/locate/iilir>

- Ramakrishna, E. K. C. & Walmike, R. H. (2004). Assessment of Information Literacy and Computer Literacy among Post graduate Student: A Case Study of Kavempu University Library, SERLS. *Journal of Information Management*, 4 (41), 367-382.
- Safahieh, H. & Asemi, A. (2010). Computer Literacy Skills of Librarians: A Case Study of Isfahan University Libraries, Iran. *The Electronic Library*, 28 (1), 89 – 99.

به این مقاله این‌گونه استناد کنید:

عبداللهی، معصومه و جوکار، عبدالرسول (۱۳۹۳). بررسی وضعیت سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان فارس. *تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی*، ۲۰ (۴)، ۷۷۱-۷۸۷.